

سرّ حکمت به ما که گوید باز

بیست مهرماه یاد

حافظ» به معرفی ترجمه‌ای از اشعار حافظ توسط دانیل لادنسکی پرداخت و گفت: لادنسکی معتقد است، اهمیت حافظ در این است که محرمانه‌ترین اسرار جوهری زمان و تاریخ را کشف می‌کند و به مردم بازگو می‌کند. حافظ ساعت درون تاریخ است که اسرار درون تاریخ را با تائی به مردم می‌نمایاند.

وی همچنین از اهمیت و قدرت حافظ و جوهره شعر او سخن گفت.

دکتر اصغر دادبه ضمن بحث درباره «حافظ و مسئله خاستگاه

هنر» به بررسی بیت:

در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند

آنچه استاد ازل گفت بگو می‌گویم
پرداخت و گفت: عشق زمینه را برای الهام فراهم می‌کند و سبب می‌شود شاعر ملهم شود.

وی سپس درباره مفهوم الهام، خاستگاه هنر و جنبه تجربی الهام سخن گفت و اذعان داشت: هنر ما با عرفان ما، در یک خط قرار می‌گیرند، زیرا الهام درونی است.

دومین نشست علمی این مراسم در ساعت ۱۰/۳۰ با سخنرانی دکتر معصومه معدن‌کن عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز ذیل عنوان «اخلاق پیر مغان» آغاز شد. وی ضمن بیان تأثیر اشعار حافظ در ابعاد مختلف فرهنگی ایران اذعان داشت: حافظ وسیع‌ترین ظرفیت و نامحدودترین قالب کلی را برای بیان حوادث و وقایع و والاتر از آن برای نشان دادن عکس‌العمل کمابیش واحد نوع انسان در برابر مسائل ارائه می‌دهد.

وی افزود: عمیق‌ترین افکار معنوی و عرفانی، سازنده‌ترین

غزل گفتمی و دُر سفتی بیا و خوش بخوان حافظ
که بر نظم تو افشاند فلک عقد ثریا را
بی شک شعر حافظ شعری آرمانی و متعالی است که با گذشت
قرنها هنوز چون ستاره‌ای فروزان بر تارک فرهنگ و ادب پارسی
می‌درخشد و بازتاب انوارش راه گشایش این گنجینه معرفت و دانش
را هموار می‌سازد.

به مناسبت فرارسیدن بیستم مهرماه یادروز حافظ، مراسمی از
روز جمعه نوزدهم مهرماه ۱۳۸۱ در حافظیه شیراز برگزار شد. در این
مراسم که با استقبال مردم فرهنگ‌دوست و شاعرپرور شیراز همراه
بود، پس از تلاوت آیات قرآن کریم، جلیل سازگارنژاد، مدیر مرکز
حافظ‌شناسی گزارشی از نحوه اجرای برنامه‌ها قرائت کرد و در پی
آن استاد جلیل شهناز با اجرای موسیقی سنتی فضای آرامگاه حافظ را
مترنم ساخت.

در ادامه برنامه افتتاحیه روز حافظ، دکتر سیدعطاءالله مهاجرانی،
مشاور رئیس‌جمهور و رئیس مرکز بین‌المللی گفت و گوی تمدن‌ها
سخنان کوتاهی ایراد نمودند. اجرای موسیقی سنتی پایان‌بخش
مراسم افتتاحیه بود.

نشست‌های علمی بزرگداشت لسان‌الغیب، حافظ شیرازی در روز
شنبه ۲۰ مهرماه ۱۳۸۱ در تالار سبز مجموعه حافظ رأس ساعت ۸/۳۰
آغاز گشت.

دکتر محمدیوسف نیری به عنوان اولین سخنران درباره «بعثت
روحانی در سلوک حافظ» و اینکه آیا حافظ عارف بوده یا نه و نیز
درباره مفهوم بعثت و رابطه آن با عشق مطالبی ایراد کرد.

پس از آن شمس لنگرودی ذیل موضوع «ترجمه تازه‌ای از

دومین سخنران این نشست دکتر فاطمه راکعی ضمن بیان موضوع «زن از دیدگاه حافظ» اشعاری را که در دیوان حافظ درباره زن سروده شده عنوان کرد و به بررسی عصر حافظ در زمان ایلخانان مغول و دیدگاههای مختلفی که در آن دوره نسبت به زن وجود داشته، پرداخت.

پس از آن دکتر ابراهیم قیصری ذیل عنوان «یک حرف صوفیانه» به نصایح مشفقانه حافظ به جهانداران و جهانخواران پرداخت و ابیاتی را به عنوان شاهد، قرائت کرد و درباره برخورد زاهدان ظاهرپرست عصر حافظ با رندان و آزادگان سخن گفت.

آخرین سخنران این جلسه، علی باباجاهی مطالب خود را با موضوع «حافظ و فرهنگ بازیهای زبانی» و با طرح این پرسش که آیا مادر ستیز و یا در معرض آسیب پذیری سنتهای ادبی قرار گرفته ایم یا تعارض با سنتهای ادبی به سر می‌برند؟ درباره اهداف مدرنیته توضیحاتی ارائه کرد.

نشست ویژه ویکتور هوگو و حافظ، ویژه دوپستمین سالگرد تولد ویکتور هوگو، برگزاری شب شعر و موسیقی حافظ در روزهای هجدهم و بیستم مهرماه در حافظیه، انتشار کتاب کتابشناسی حافظ به قلم دکتر مهرداد نیکنام، انتشار دفتر پنجم حافظ پژوهی، برگزاری مراسم «نقشی از حافظ» با حضور هنرمندان جوان فارس در روز جمعه نوزدهم مهرماه و بازدید رایگان و گل افشانی آرامگاه حافظ در روز ۲۰ مهرماه از برنامه های جنبی این مراسم بود.

پیامهای اخلاقی و انسانی، کوبنده ترین روشهای انتقادی، سرشارترین مسائل اجتماعی و دلنوازترین نغمه های عاشقانه را می توان در غزل حافظ مشاهده کرد.

دکتر بهروز ثروتیان با مطالبی تحت عنوان «نامه های تاریخی در غزلیات حافظ» به نامه هایی اشاره کرد که خواجه حافظ در قرن هشتم هر یک را به مناسبتی نگاشته و به شهرهای دور و نزدیک ارسال داشته و یا خود به مخاطب رسانده است. وی همچنین گفت: گوناگونی موضوع نامه ها، ملاحظت و شیرینی ویژه ای به غزلها می بخشد و کاربرد غزل و آه های عاشقانه و عارفانه در این نامه ها با طبیعت سرسبز شیراز و باغهای رکن آباد و گلگشت مصلی زیبایی و دلنوازی هماهنگی را به صحنه می آورد، چنانکه گویی تیغ و شمشیر نیز خود جویباری جاری است.

سومین سخنران دومین نشست علمی یادروز حافظ، دکتر نصرالله امامی بود که ضمن اشاره به موضوع «باغهای ایرانی در غزلهای حافظ» گفت: آنچه توصیفات و اشارات حافظ را درباره گل و باغ از مضامین دیگر شاعران متمایز می کند، حیات و حرکتی است که او در باغ می بیند. باغ برای حافظ آینه عبرتها و دریافتهای درونی و شکل دادن به جنبه ای از جهان بینی شاعر است.

دکتر علی رواقی آخرین سخنران این نشست به موضوع «فراموشی تاریخی» و بررسی آن در ادوار مختلف تاریخ ایران پرداخت.

در سومین نشست علمی بزرگداشت حافظ، دکتر حسین آقاحسینی درباره «مسند جم» سخن گفت و به ایهام در شعر حافظ، ارتباط جسم و دل، گلستان ارم و باغ اشاره کرد.